

Nro. 53.

A' FELS. AUSTR. CSÁSZÁR, ES AP. KIRÁLY
KEGYELMES ENGEDELMEBŐL.

Indúlt Bétsből, Pénteken December 30 dik napján,
1808-ik esztendőben.

B é c s .

A' múlt Karátsony innepének első napján, dél előtt
11 órakor a' várbéli parochialis templomban prédikátzió], annak végződese után pedig nagy mise tartatott, mellyeken maga Császár Eö Felsege, a' Csász, 's Királyi fő Herczegek, és minden itt lévő aranygyapjas vitézek jelen vóltanak. — A' következett napon, a' mint már meg mondottuk, a' Sz. István templomába is meg jelentek Eö Cs. K. Felsegek, és az ide való Universitasnak 's városnak Előjárói. — Császárné Eö Felsege változó egefsége miatt sem az

G g g

Udvari parochialis, sem a' Sz. István templomában meg nem jelenhetett.

A' Westfáliai Királynak Jeromos Napoleonnak a' mi Csász. Kir. udvarunkhoz küldött követ ministerje Gróf Esterno, a' múlt Karátsony első napján volt leg első audientzián Császár Eő Felségével, Felséges Urunk pedig a' Dániai Kir. udvarnál eddig volt meg hatalmazott ministeret Gróf Grunne János Cs. Kir. Kamarás és Oberster Urat küldötte a' Kaffzeli Kir. udvarhoz követ ministernek.

Herczeg Sfortia, az ő Herczegi familiájának, 1539-ik esztendőben, III. Pál Sz. Pápatól adatott jus mellett, Méltos. Nagy-Ajtai és Krasznai Cserey Farkas Csász. Királyi valóságos Kamarás Urat a' Római arany sarkantus Rendnek tagjává, a' Lateranumi udvari Pfalz Grófnak tenni, és az az eránt való petsétes levelet és rendtzimerét a' Bécsi Csász. Kir. udvarnál lévő Nuncius avagy Apostoli Követ által, a' nevezett Urnak meg küldeni méltóztatott.

A' Cs. K. udvari Teatrumnak Directorai, ezen már haldokló félben lévő esztendőnek 17-ik napján, néhai Schiller Fridrik Német Országi Poéta hamvainak meg tisztelése végett, az ő Özvegyének és árváinak hasznokra a' Karinthiai udvari teatrumban, az ő általa Frantzia Nyelvből Németre által fordított, és Gr. Benzel által igen elmésen versekbe foglaltatott Racine Fedraját jádzottatták el. A' jádzó személyek tellyes tehetségek fzerént azon voltak, hogy azon estét meg ditsoithesék, a' néző Publicum érzenységeit fel-buzditsák, melly is azon szempillantatban, mellyben az ide való hires Actor Brockmann a' nevezett Poétának mellyképet borostyán koszorukkal felékesítette volna, leg

inkább ki nyilatkozott. A' teátrum tömve volt nézőkkel, a' bé vett summa 6297 forintra, 2 krajtzárra 's 50 species aranyra ment, és sokkal töbrement volna, ha több nézők is helyet találhattak volna a' teatrumban. Ebből ki tettik, melly igen betsüllyek ezen rezidentziának nemes indulata lakosi a' szép mesterségeket és azoknak gyakorlóit.

Frantzia Birodalom.

A' Párisi közönséges újság levelekben, következő dolgokat olvasunk Spanyol Országról: A' Perpignani magános levelek azt hirdetik, hogy a' Rosesi erős vár e' folyó Decemb. 6 ik napján a' Frantziákkal capitulalt, és hogy az abban volt 2000 főből álló katona örizet hadi fogságra küldetett, hogy számos ártilléria taláztatott abban, hogy azon erőségnek ostrom alól való fel szabadítására nézve egynéhányfzor próbát tettek az Anglusok, de nem bóldogúlhattak, és hogy a' Bouton de Roses nevezetü bástya csak nem egészen le töretett. — Továbba azt is hirdetik, hogy az új Kasztiliai reserva vagy tartalék ármádia a' Madrittal szerzett Capitulationak ereje szerént egészen szélllyel ofzlattott, 's fegyveréből ki vetkeztetett.

A' Bayonnei 8 ik Decemberi magános levelek szerént General Lasalle marsirozott bé 6000 főből álló könnyü lovasággal Madrirtba leg elsőben, és hogy ő ment ezen város környékén táborozott ellenségnek megkémlélésére, de hogy senkit mást nem talált a' szélllyel ofzlott Spanyol insurgenséknél, a' kik mihelyt közelgetni hallották a' Frantziákat, azonnal mindjárt szélllyel futottak, 's nem mérfizlették a' gyözedelmeket bé vární.

Ugyan azon levelek beszélik azt is, hogy a' Madriddban lakott insurrectionalis Kormányfzék futott el onnan leg elsöben; hogy a' General Pallafox armadiájától 30 darab ágyút nyertek el a' Frantziák; hogy ö maga Saragofsába futott, még pedig olly nagy zürzavarban, hogy azt sem tutta vólta képen, miként kerülhesse el a' fogságot; hogy magában Aranda városában 40000 zsák életemet találtak 's nyertek a' gyözedelmesek, és hogy Valentzia deputatusokat küldött Napoleon Császárhoz.

Párisból Decemb. 12-ikén. A' mi hadi seregeinknek Madritba lett bemenetelekröl még eddig semmi környüállásos tudósitást nem vettünk, de hogy az megtörtént legyen, senki kétségbe nem hozhattya. Nem sokáig fog e' tárgy eránt a' Monitör halgatásban lenni (a' Decemb. 13-ik napján költ Monitörben egynéhány szóval már ki adattatott). — A' Tudelai véres verekedés után két nappal két gyalog osztály sereget, és több dragonyos regimenteket Segoviába küldött Napoleon Császár, de semmi ellenséget nem találtak ottan, mivel minden Spanyol linea truppok, és tartománybéli fegyveres emberek azoknak a' szoros passzusoknak óltalmazásokra küldettek, a' mellyek a' Segoviai tartományt a' Gvadalexaritól el választják, és a' mellyeket megvehetetleneknek tartottak a' Spanyolok.

General Dupont, a' kit tudniillik a' Spanyol Országgi hadakozás kezdetében 40 ezred magával a' Madriddi szoros utakon hadi fogságra ejtettek, a' Lamagnei várban Marseilletöl nem messze ül fogságban, 's ott várja jövendöbéli sorsának meghatároztatását. — General Marescot ellen már a' szententzia ki ment, melly fzerént minden Frantzia

Birodalombéli méltóságához való jufsaitól meg fosztatott, viselt hivataljából le vettetett, és a' Frantzia Armadiánál való szolgálatra egy átaljában alkalmatlannak lenni itiltetett.

Spanyol Ország.

A' Frantzia tudósításokban következő tárgyakat olvasunk: A' Császár fő hadi szállása Decemb. első napján Buitragóban, egy Madridd szomszédtságában fekvő városkában volt. Azokat a' Somosierai defiléket, az az szoros passzusokat, a' mellyek a' fő városba vivő utat fedezik, igen fényes győzedelmekkel foglalták el a' Frantziák, sok embert fogtak el az ellenség közzül, sok ártillériát nyertek el tőlök. — Dec 2. iken mint a' maga koronáztatásának emlékezetes napján igyekezett Napoleon Császár Madritba bé menni, a' hol felette való zürzavár 's telelem uralkodik; Cuesta, Palafox, Castannjos és Pena, sőt minden meg győzetett Spanyol Generálisok haza árulással vadoltatnak; egy szóval féltlem és nyomoruság van azon fő városban. — Az insurrectionalis Juntának tagjai éjjel szöktek onnan ki, 's magának hagyták az el tsábitott népet. — A' Császárnak okos intézetei miatt két tűz közzé estek Castannjos és Palafox Generálisok.

A' Madritti udvari Almanak szerént, melly e' folyó 1808. ik éltendőnek kezdetében kiadattatott, a' Spanyol Kir. Ármádia, a' Dániába marsirozott 20000 emberrel együtt következő seregekből állott, úgymint 5600 Kir. testörzökből, 36 gyalog linea regementből, mellyek mindenik regementet 2256 főre számlálván, 79960 emberre mentek, továbbá 15278 főből álló idegen nemzetbéli linea gya-

logságból, nevezetesen Helvétusokból; 12 batalion könnyü gyalogságból, mindenik batalliont 1200 főre számlálván; következésképen 109638 emberből állott a' Spanyol gyalog sereg. — Lovas serege 24 regementre ment, minden regementet 670 főre számlálván, teízen 16080 embert. — A' tartománybéli katonaság 61200 főre ment, a' kik közül mindazáltal csak 30000 ember volt organizálva. — Végére 181 kompanya ártilleristákból, és 132 kompanya tengeri partokat őrizőkből, ide nem számlálván a' Spanyol Monarkiához tartozó Coloniabéli számos katonaságot.

Madrid városának December 2-ik napján lett elfoglaltatását, és az azután következett dolgokat körülállásosan előadja a' Párisi Monitör a' 14-ik bulletinben: Dec. 2-ikán, úgymond, Napoleon Császár Eö Felsége személyesen is azon Madriddi tötökre ment, a' mellyekenn a' Latour. Maubourg és Lahoufsage Generálisok vezérlések alatt lévő dragonyos osztályok, és a' Csász. testörző lovas seregek le telepedtek. A' Császár meg koronáztatásának emlékezetes napja, az a' nevezetes időpont, melly Franczia Országra nézve mindenkor emlékezetben marad, minden szivekben édes érzékenységet gerjesztett, a' Frantzia seregekben pedig igen forró buzgoságot öntött, mellyet számtalan örömkialtásokkal nyilatkoztattak ki. Az időjárása is kellemetes volt és hasonlított a' Frantzia Országi Májusi napokhoz. “

„Az Istriai Herczeg Madriddot fel kérette, a' hol Spanyol Gen. Castellár előülése alatt egy katona Commissio neveztetett ki, melly az Andaluziai Gen. Kapitány, és Artilléria Generál Inspector kormánya

alatt volt. Igen sok mindenfelől oda gyűlt fegyveres parasztok, 6000 főből álló gyalogság és 100 ágyú voltak benn a városban. Nyóltz órától fogva minden útzák és kapuk keményen bé voltak záratva és rakatra, 60 ezer ember volt fel fegyverkeztetve, minden oldalról sok kiáltás és sirás hallatott, az oda való 200 templomoknak harangjai egyszerre meg vonattak, mellyek az ott támadt zurzavarnak, és megbódulásnak nyilvánvaló jelei voltak. “

„Egy gyalog regimentbéli Generál 30 fegyveres embertől kisírtetvén az Istriai Herczeg előjáró seregének külső posztján a felkérésre adatott válaszfal meg jelent. Meg kérdetven a Spanyol General, ha az ostromlásnak szörnyüisége alá kívánja e a városbéli affzonyokat, gyermekeket és véneket rekesztetni, sűrű sohajtásai által a maga belső fájdalmát ki nyilatkoztatta. — Az Istriai Herczegnek városba küldött adjutánsát a háborgó köznép körülvévén, kevésbe múlt, hogy meg nem ölte, ellenbe a linea trupok magok óltalmok alá vévén, őtet a Frantzia táborba vissz küldötték. “

„A Fr. gyalog seregek még három órani földre voltak a várostól, és mivel semmi jó választ nem adtak a benn volt Spanyol vezérek, a Császár a várost meg kémléltette, és olly planumot adott annak ostromlására, melly által a benn volt betsülletes és jó gondolkozású lakosok vérenek kedvezni kívánt. “

„Esteli hét órakor a Bellunei Herczeg vezérlése alatt lévő osztály sereg is oda érkezett, és mivel igen szép hóldvilág volt, Maison brigadiros Generál által a külső várost a Császár el foglaltatta, s Lauriston osztályos Generális által azon elfoglaltatást négy ágyúval könnyebbitette. — A 16.ik

regementbéli voltigörök avagy könnyen ugró katonák a' házakat, nevezetesen a' nagy temető helyet el foglalták. Az első tüzadásra epen olly bátortatlanságot mutatott az ellenség, mint a' millyen kéredéssel vólt az egész napon. “

„A' Belluni Herczeg az egész éjjel azokra a' helyekre vonatta az ágyúkat, a' melyek a' város ostromlására ki voltak mutatva. — Éjfélkor egy Spanyol artilléria Regementbéli Obristlajtnantot küldött a' Neuchateli Herczeg (Marsal Berthier Sándor) egy levéllel a' városba, a' ki a' Somo Sierrai verekedésben fogságra esett, és a' ki borzadással szemlélte hazafi társainak meg átalkodásokat. “

„Decemb. 3-ikán, reggeli 9 órakor a' fent említett Spanyol General ismét meg jelent a' Frantzia fő hadi szálláson egy levéllel; de már akkor brigadiros artilleria General Sénarmont harmintz ágyút vonatott ki, és olly kemény tuzet adatott, hogy a' Retiro nevezetü vár kerítésénn egyszeribe nagy rés esett. Ezen a' nyilásonn a' Vilatte General Voltigör osztálya bé nyomúlván a' több batalionok is nyomba követték és a' Retirót védelmező 4000 embert egy óra el folyta alatt rész szerént meg ölték, rész szerént el fogták. — A' Retiró kastélyt, az Observatoriumnak nevezetesebb posztyait, a' porcellan fáabrikát, a' nagy kasszarmát, a' Melina-Celi udvart, és mind azokat a' szoros utakat, a' melyeknek védelmezésekre fegyveres emberek állítattak, el foglalták a' győzedelmes Frantziák. Más oldalról 20 ágyukból ostromlották a' várost, a' melyek által az ellenségnek figyelmetefsége oda vonatott.

„Lehetetlen vólna azon városbélieknek félel-

meket és bódulásokat le írni, ha az ottan ottan fog-
ságba estek, és kihozattattak az ott végbe ment
szörnyű dolgokat meg nem befzéllették volna, az
utzákat sántzokkal bé töltötték, a' házakat fegy-
verrel meg rakták, az ablakokat maträtzokkal, az
az, ször derekalyokkal bé dugdosták, azok, a' kik
az ostromnak ki meneteléről kétségesek voltak, hon-
nyaikat elhagyván a' mezőkre futottak, azok, a' kik
efzesebbek lévén, a' nemes szivü ellenség előtt in-
kább magok vagyonaikban maradni, mint azokat a'
magok hazájokfiainak pufztító kezekre hagyni kíván-
tak, szüntelen azt javaslották, hogy nem kell a' vá-
rast önként ostromlás alá vettetni. Ellenben az ott
vólt idegenek, és azok, a' kik az által semmit el
nem vészettek, az utolsó emberig akarták a' vá-
rost védelmezni, a' linea trupokat hazaárulással vá-
dolták, 's őket tüzelni kényszerítették. De mivel a'
R e t i r o el foglaltatott, minden magok védelmezé-
se hafzontalan vólt. “

„Dél után 5 órákor General M o r l a a' Madrit-
ti katona Juntának egyik tagja, és D o n B e r n a r -
d o Y r i a t t e, a' városból a' Frantzia fő hadi szál-
lásra küldettétvén a' Generál fő Kvartélymester sá-
torába vezettettek, a' kik magok is meg vallották,
hogy a' jó gondolkozású lakosoknak semmi remény-
ségek nints a' meg menekedésre, de hogy a' népnek
sepreje, és a' benn lévő idegen emberek továbbra is
védelmezni akarják a' várost, egyfersmind 4 napi
fegyverfzünést kívántak, hogy az alatt a' népet
efzekre hozhassák. E' két követet a' Generál Fő
Kvartélymester a' Császár eleibe vitte, a' ki követ-
kezőképen szólott hozzájuk:

„Hejjában vádoljátok ti a' népet, azért nem

tsendesithetitek le őket, mivel magatok ingerlettétek fel, ti tsábitottátok el őket. Gyűjtsétek öfzve a' Papokat, a' Klastromoknak igazgatóit és a' nevezetesebb birtokosokat, ha hólnap reggel 6 órakor fel nem adja magát a' város, lenni meg szünik. Nem akarom nem is tartozok hadi seregeimet vissza húzni. Ti a' hadi fogságra esett szerentsétlen Frantziákat meg öldöstétek. — Nem régiben az Orosz követségnek két tselédjeit az utzákon hurczoltattátok, és meg ölettétek tsak azért, mivel született Frantziák voltak. Azokat a' seregeket, a' kik a' tsata piaczon capituláltak, a' semmire kellő Generálok kezetekbe adták, és a' capitulatiót meg rontották. Kigyelmed Morla Uram, mitsoda levelet irt ennek a' Generálnak? Nem Kigyelmed e' az, a' ki Roufsilonba bé rontván minden oda való affzony fzemélyeket el fogattatott, és mint foglyokat maga katonáinak ki ofztatott? Mitsoda jusza van Kigyelmednek az illy befzédre? ezt a' capitulatio meg nem engedi. Tekintsék meg miként viselték magokat az Anglusok, a' kik tellyességgel semmit sem ügyelnek a' nemzeti törvényekre; ök ugyan neheztelték a' Portugalliai egyefséget, de még is eszközölték. — A' hadi meg egyezést meg rontani annyit teszen, mint minden nemzeti pallérozásról le mondani, annyit teszen, mint az Arábiai Beduinusokkal egy társaságban lenni. Miként méréffel Kigyelmed capitulatiót kérni, holott a' Baylenit maga meg rontotta. Nékem egy hajóseregem volt Kadixban, ez Spanyol Országgal szövetségben volt, és még is azon városnak ágyúit, a' mellynek Kigyelmed Kormányozója volt, ellene fzegeztette. — Egy Spanyol armádia volt az én hadi izolgalatomban, még is inkább akartam, hogy az

Anglus hajókön el mennyen, és az Espinozai magas köszikláktól lehányattafson, mint sem fegyveréből ki vetkeztesen; jobban szereztem hét ezer ellenség-gel meg verekedni, mint sem parolámat meg nem tartani. Mennyen vissza Kigyelmétek Madrirtba, hólnap reggeli hat óráig pihenést engedek, jöjjönek holnap vissza avval a' felelettel, hogy a' nép magát fel adja; ha pedig fel nem adja, mind kigyelmetek, mind hadi népeik, mind minden városbéliek kardra fognak hányattatni. "

„Decemb 4 ikén, reggeli 6 órakor General Morla és Don Fernando de la Vera a' város Kormányozója a' General Kvártelymester sátorába meg jelentek. A' Császárnak velek való beszéd-jét a' Madritti katona Juntának meg beszélvén, 's azt arról is bizonyofsá tévén, hogy a' Frantzia ármádiát maga Napoleon Császár vezérli, és hogy Novemb. 29. ik napján a' Spanyol ármádia egészen öfz-ve törtetett, mindenekbe nagy félelmet öntött, azon éjjel a' leg vadabb insurgensek a' városból ki futot-tak, a' Spanyol ármadiának nagyobb része pedig széllyel öfzlott: "

„Dél előtt 10 órakor Fr. General Belliard-ra bizatott a' város kormánya, minden örállóhelyek által adattak a' Frantziáknak, és közönséges pardon hirdettetett ki. " A' többit a' jövő posta napra haggyuk.

Nagy Britannia.

Londonból Novemb. 24. ik napján. Azok-ból a' tudósításokból, a' mellyeket a' mi Ministe-reink Spanyol Országból vettek, semmit sem köz-löttek a' Publicummal. Mind Angliában mind Irr-

landiában egynéhány gyalog és lovas regementek parantsolatot vettek a' Spanyol Országba való menetre. Ezen kívül sok vágni való marhát, mindenféle tábori eleséget, és sok fegyvert küldött oda a' fő Kormányfő. A' Londoni antiministerialis új ág levelek néhány napoktól fogva azt hirdetik, hogy olly szomorú tudósítások küldettek oda Spanyol Országból, hogy méltó oka lehet a' Publicumnak a' panaszra a' temérdek költség miatt, melyet az oda való insurgenseknek segítségekre küldött a' Kormányfő.

Londonból Novemb. 26 ikán. Az Angliai Parlamentum a' jövő Januarius 16 ik napján fog öszve gyülni, melly, a' mint előre is el lehet látni, igen lármás lesz, annyival inkább, mivel most már a' ministerek sem tagadhattyák, hogy a' Spanyol Országgi Insurgenseknek dolgok nem az ő inyek szerént foly. A' mi trupjaink ugyan oda ki szállottak, de még eddig sohol sem kaptak üstökbe a' Frantziákkal. — A' Baird Generál vezérlésére bizatott 13000 főből álló armádiánk Novemb. 13 ikán szállott ki a' Corunnai kikötőhelybe. A' Portugalliaiban lévő hadi seregeink négy tsapatban marsiroznak Spanyol Országba, 's Samankánál fognak öszve menni. — A' Portugallia és Spanyol Országok közt lévő roz utak lovas seregeinket oda való utazásokban nagyon akadályoztattyák.

Hasonló foglalatúk azok a' tudósítások, a' melyek Nevemb. 28 ikán Londonból küldettek: A' Spanyol Országból jött hírek, úgymond, nem igen kedvesek. Asturiában Generál Blake is megvertetett, és az ő kormánya alatt vólt Spanyol armádia szelleyel szóratott. — Burgosban, Bilbaoban,

St. Anderóban sok Anglus portékákat tsiptek el a gyözedelmes Frantziák. Cuesta Generálnak a Madritti Centralis Junta által hivataljától lett megfoiztatása nagy béketelenséget gerjesztett az ő katonában. — Itt, tudniillik Londonban, sokan sokba fogadnak, hogy Decemb 15-ő napján Madrirtban lesznek a Frantziák. — A mi Spanyol Országba küldetett katonaink miatt nem kis nyughatatlanságban van a Publicum, hogyha előbre nyomulnak, könnyen meg eshetik, hogy a Francziaktól körül vétvén fogságba esnek, hogyha pedig hátrább vonnyák magokat, az egész Európa félenkséggel fogja őket vádolni, még is inkább kívánnya a Publicum az utólsóbbat mint az elsőbbet. — Hogyha fel tett tzeljokban bóldogulni kívánnak az insurgensek, szükség, hogy minekelötte Napoleon Császár Spanyol Országban lévő ármadáját több seregekkel öregbitheti, a Frantziákat a Pyrenéus hegyeken túl kihajtsák, és az azokon által vivő szoros utakat tellyes tehetségek szerezént óltalmazzák; illyenképen az egész Spanyol Ország hátok megett lenne, mellyből elegendő tábori éleséget és segítő seregeket vehetnének, könnyen öszve kaptsolhatnák velek magokat a segítségekre küldetett Anglus Corpusok, 's végtére a Barcellonai erőfséget is az abban lévő Frantzia katona őrizettel együtt el foglalhatnák, 's más ábrázatba öltözhetne Spanyol Ország.

A Generál Dalrymple dolgainak meg vizsgál-
tatására ki nevezett hadi Commissionak ülései, a mint a 26 ik Novemberi Londoni tudósítások tartják, még most is folytattatnak. Ezek szerezént az Abrantesi herczegnek (Marsal Junotnak) Portugalliában vólt hadi serege 24000 főből állott, hogy ott

kevés lovasága volt a' Brittusoknak, hogy a' Portugallus insurgens Corpus 1200 embernél többől nem állott, hogy az Andaluziai Junta semmit annyira nem ohajtott, mint a' Frantziáknak Portugalliából ki meneteleket, és Spanyol Ország háta megett való nem léteket. — Marquis Wellesley nem tagadhattyá, hogy a' Generál Dalrymple Marsal Junottal kötött békefséges meg egyezéset, maga is helybe hagyta, és kezalairásával meg erősítette. Röviden szólván, az Anglus Generálisok, Portugallusok és Spanyolok közt semmi jó harmónia nem volt, és az intézetek sem voltak úgy tétetödvé, mint a' mint kellett volna, és így mindnyájoknak tettések szerént esett a' Frantziáknak Portugalliából lett kiköltözések, meg nem gondolván, hogy ök nem sokára ismét vissza fognak oda menni.

Északi Ámérika.

A' Filadelfiai 10-ik Octoberi közönséges újság levelek a' jelenvaló Spanyol Országi kornyülállásokról következőképen szólának: A' régi és új világban lévő Spanyol Birodalomnak IV. Károly Király által Frantzia Orzágnak való által engedtetésének a' mi szabad Statusainkra nézve is fontos következései lehetnek. Nevezetelsen a' Kubai ízigetet annak gazdagságára, velünk való szomszedtságára, és a' mi kereskedésünkre nézve behúnyt szemekkel nem nézhetjük. Ezt a' ízigetet 1511-ik esztendőben egy igen véres verekedés után a' Spanyolok el foglalták, néhány esztendővel annakutánna a' régi lakosoknak meg maradt részét az emberi nemzetnek nagy méte-

lye a' himlő el ragadta, 1519-ik esztendőben Havanna városának fundamentomát, melly most a' Kubai szigetnek leg főbb városa, a' Spanyolok meg vették, melly kevés idő el forgása alatt felette meg gazdagodott 's annak meg erősítésére sok pénz fordítottott. Midőn a' hét esztendei háborúban 1761-ik esztendőben Anglia ellen hadat indítottak volna a' Spanyolok, 19 linea hajóbol, 18 fregatból és 180 szállító hajóbol álló hajó sereget küldött a' Kubai szigetnek el foglaltatására Anglia, és 22 napig tartott ostromlás után el is vétette annak fő városát Havannát, ahol aranyban, ezüstben, 's egyéb betses portékákban 40 millio font sterlinget találtak és nyertek a' győzedelmesek, e' mellett az oda való kikötőhelyben vólt Spanyol hajósereget is el foglalták, de az 1763-ik esztendőben szerzett békefényben ezt a' várost is vissza adták a' Spanyoloknak. Ezen szempillantattól fogva, a' mint Raynal Abbas a' maga hires historicus könyvében meg jegyzette, minden új világi kintsekhez való kúlsát el vevette Anglia, 's talán soha sem is leszen annak vissza nyeresére többé alkalmatofsága, oly igen meg van azon város erősítetve, mellynek kikötőhelyében 100 hadakozó hajó el fér, 's oly szoros az abban való bemenetel, hogy egy hajónál több abba egyszerre nem mehet, és vas lántzokkal is bé lehet zárni. — Ohajtani kell, hogy a' pusztító hadakozás erre a' szép coloniára is ki ne terjedjen, melly sokkal szorosabb egyefségben van a' mi szabad Statu-sainkal, mint sem mi azt meg indulás nélkül el fzemelhetnénk.

A' Magyar Kurirt tisztelt Olvasóihoz.

A' Magyar Kurirnak Novemb. 11-ik napján költ 39-ik darabjában jelentettük a' két Magyar Hazának, hogy mi az itt, sőt közönsegefsen az egész Austriai Birodalomban uralkodó nagy drágaság miatt, a' Magyar Kurirnak egész éfsztendőre való taksáját 12 forintokról 14-re emelni kéntelenítettünk, egész birodalomban lévén az eránt, hogy ezen nemzeti újságoknak kedvellői azt meg sajnállani nem fogják. De az azon időtől fogva hozzák küldött előfizető levelekből úgy tapasztallyuk, hogy sokan azon jelentésünket vagy meg nem olvasván, vagy arra nem is ügyelvén, mint eddig úgy most is fél éfsztendőre Hat Forintnál többet nem küldöttek. Meg lehet, hogy mások is okozhatták ezen fogyatkozást.

Ahozképest újobban jelentjük a' két Nemes Magyar Hazának, hogy a' majdan fel viradó 1809-ik éfsztendőnek első napjától fogva a' Magy. Kurirnak fél éfsztendőre való taksája Hét, egész éfsztendőre való Tizen négy forint fog lenni, egyfzersmind kétjük azokat, a' kik ezen változásról semmit sem tudvan tsak Hat forintokat küldöttek fel a' jövő fél éfsztendőre, a' hátra lévő Egy Forintot fel küldeni ne terheltefsenek. De kérjük egyfzersmind azon Cs. és K. Posta Hivatalokat is nagy bizodalommal, a' mellyeknél a' Magy. Kurir taksája hibásan tétettik le, hogy az előfizető Urakat annak fel emelt taksájáról tudósítani ne sajnallyák. — A' hét vagy 14 forintnál kevesebbet küldöknek az ide való Csász. Udvari leg főbb Posta Hivatal nehezen fog újságokat küldeni.

Vége az 1808-ik Éfsztendőnek.

D. D. S.